

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre.....	24 kor. (12 f.)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 „)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennap

korán reggel.

Unnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1903.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Hétfő, Augusztus 24.

Élünk.

Irtá: Koréh Endre.

Adjátok vissza eldobzott, elcsesztet, kicsikart jogainkat! Ez a nemzet jelszava. Lázadókkal nem tárgyalunk! Ez a magas udvar jelszava. Melyiknek az álláspontja jogos? Csak a nemzeté lehet, mert bárhol legyen harc, nemzet és dinasztia között, csakis a nemzetnek lehet igaza. Mert folyton tagadt, de mindig igaz principium az, hogy nem a nemzet van a dinasztiáért, hanem a dinasztia a nemzetért. De akár — e a Habsburg nemzetet, vagy nemzeteket? Nem, néki birodalom kell, a mely Landokból, degradált királyságokból áll s a mely birodalom támasza, talpköve a szurony, a puska, egyszóval a hadsereg. Ez az a bizonyos családi politika. Ezért van az, hogy a Habsburgok a hol csak uralkodtak elvették az alkotmányt, ha volt s nem adták, ha nem volt. Mert a hol alkotmány van, ott már van szabadság is, hol több, hol kevesebb s van nemzeti, vagy faji öntudat. De a hol ezek vannak, ott nem lehet feltétlen, egyedül idvezítő abszolutizmus. Nekik pedig ez kell, nem népszabadság, nem alkotmány.

De nem is csoda. Mikor jámbor sziklavárából kivették a néhai való Habsburg grófot s ráültették a császári trónra, zagyvalék birodalom urává lett a nemes gróf. Mikor jövőjét megmentette a magyarok félelmes kardja, megtanulta, hogy ez a nép hatalmas és erős. Trónokat tud ledönteni és megtartani. Mikor időmultával birodalmuk ugy meggyarapodott, hogy abban soha sem ment le a nap, a lánzsákra alapították a hatalmat s zászlójukat a véres kezű zsoldosok lobogtatták. Ezért trónjuk is nem a bibortól, hanem a vértől piros. Ezek az emlékek és hagyományok alakították ki és szilárdították meg azt a felfogást, hogy a hadsereg nem a nemzeté, hanem a Házé és nem lehet nemzeti, hanem dinasztikus. Csak így érthető meg az, hogy csökönyösen tiltakozik az udvar a nemzeti szellemnek a hadseregbe plántálása ellen még akkor is, midőn ezzel a trón talapatát gyengíti. Ezért nem akarja elismerni, hogy ha hajdanában úgy tartották is, hogy az uralkodók Isten kegyelméből regnálnak, ma már a legegyszerűbb ember is tisztán látja, hogy minden jog és hatalom forrása maga a nemzet. És kivált így van ez a magyar nemzetnél, melynek közjoga épen ezen a sarkolatos tételen alapszik.

Ez magyarázza meg, miért akarja a magyar nemzet vérvízadással tartott hadseregét nemzetinek látni, mert joga van hozzá s mert az övé. A vezérleti, vezényleti és belserveszt megállapítási jogot csak átruházta a királyra, de épen úgy nem ajándékozta oda, mint magát a hadsereget sem tekinti elajándékozhatónak.

De épen azt nem akarja az udvar elismerni, hogy ez így van s a mig meg nem hajlik a nemzet erős akarata előtt, addig mindig lesz vita a hadsereg miatt. Ám hadd legyen, mert az ilyen összeütközésből csak a nemzetnek szabad győztesen kikerülni s így szakadnak el azok a szálak, melyek az udvar régi hagyományához fűzik. A szabadelvű párt uralmának épen az a régi büne, hogy e lejárt hagyományokat védte és képmutatással igazolta s talán a mostani küzdelemben sem lesz elég önérzete, hogy végre az igazságot védje.

A mint nem régen hangoztattuk, a nemzeti engedmények még messze vannak, mert a döntő perc még nem érkezett el. A mostani kihalgatások fontosak, de nem elhatározók, Tájékoztatóak, de nem irányítóak. Az irányítás a nemzet joga, a mely végre is érvényesülni fog.

Csak hadd bucsuzzék el a korona az idei hadgyakorlatokon megcsontosodott felfogásától, hogy a hadsereg az övé. Bucsuzzék el a feketesárga zászlóktól, azoknak nem szabad tovább a magyar ezredek felett lobogni.

Miért? Mert a nemzet nem akarja azokat többé látni. És ha továbbra is lobognának? Akkor nem lesznek unjonok, a kik azok alá álljanak. Miért? Mert a magyar nemzet immáron nem alszik s mert természetes jogával élni akar és élni fog!

Salisbury meghalt.

Az angol nemzet gyásza.

Kolozsvár, aug. 23.

Tegnap számunkban jelentettük, hogy Salisbury Robert Arthur Cecil márkí, Anglia hírneves államférfia, hosszú időközön át volt miniszterelnöke és külügyminisztere, tegnap este 10 órakor hosszu és kínos szenvedés után meghalt. A hetvenhárom éves Salisbury már két nap óta agóniában fektött, orvosai alig hitték, hogy a tegnapi napot megérje. Délben elvesztette eszméletét s lassan elszállott belőle a lélek.

Salisbury halálával egy messze kimagasló alak tűnik el a nemzetközi közéletből. Nem állíthatjuk őt a legnagyobb angol államférfiakkal egy sorba. Voltak többen, akik fényes tulajdonságaikkal túlszárnyalták Salisburyt. Amde müköndése mély nyomokat hagyott hátra Nagy-britannia történetében és jelentősége bátran vetekedhetik az angol történet legfontosabb korszakaival.

Beaconsfield lord munkatársa volt és ennek halála után vezére lön a konzervatív pártnak. A belső politikai életben az unionista pártszövetkezet megteremtése, a külső politikában pedig mestere. Beaconsfield által kezdetű brit imperializmus nagyraemlékeztetésére jellemző vonásai voltak államférfi tevékenységének. A két mozzanat tulajdonképpen rokonságban van. Mert az unionista pártban a konzervatív és a liberálisok szövetkeztek Gladstone homorule térvének megbuktatására, hogy biztosítsák a birodalom nagyságát. Az imperializmus pedig az egységes brit birodalom hatalmának és tekintélyének fokozására tör a Greater Britain jelszavával. A home-rule gyökerében támadia meg a Greater Britain eszméjét; a home-rule kísérletét kellett mindenekelőtt elzúzni, hogy az imperializmus diadalt arathasson.

Gladstone bukása ily tervével tényleg az imperialis politika győzelme van. Salisbury lord minden eszelekedete ennek s politikának állott sikeres szolgálatába. Oroszország háttérbe szorítása a győzelmét török háború után; az angol uralom konszolidálása Egyiptomban és kiterjesztése afrika nyugoti részén a Niger folyom vidékén; Szudán visszafoglalása; a kelet-indiai birtokok szaporítása, mind láncszemet a következetesen folytatott imperialis politikának. De hogy ez a politika micsoda magaslatra tudta emelni Nagy-Britannia hatalmát és tekintélyét, azt bámulattal tapasztalta a világ akkor, a mikor Franciaország kardcsapás nélkül kapitultált Angolország előtt a fasodai kérdésben; és még nagyobb bámulattal tapasztalta a délafrikai háború alatt, a mikor az európai és amerikai közvélemény forrongása nem tudta rábíni a hatalmas-ágotat a beavatkozásra, pedig Anglia nőrinek javarészt lekötötte a bur országokban. És ugyanez jutott imponáló kifejezésre az imperializmus másik sikere: a gyarmatok szoros csatlakozása az anyaországhoz.

Salisbury lord azzal a büszke öntudattal vonult a mult évben nyugalomba, hogy szilárd alapra fektette a brit imperializmusnak Beaconsfield idejében még íleg kódos eszméjét. Ebben az örösi sikerben, a mely új, fényes korszakot látszik megnyitni Nagy-Britannia történetében, orosz-lánrésze van Salisburynek. Egyéni tulajdonságai és rendkívüli bő tapaszlatataival a modern diplomácia elsőrangú mesterévé avatták őt, akinek hasonlíthatatlan tekintélye előtt még ellenfelei is kénytelenek voltak meghajolni. Nagy-Britannia hatalma mellett Salisbury lord tekintélye is szerpet játszott annak a pozíciónak a megszerzésében, amelyet Anglia ma elfoglal a világpolitikában. És ez a tekintély nemcsak a külföldön, hanem odabaza is érvényesült. Salisbury mindig kerülte a népszerűséget és példál Chamberlain bizonyosan ma is népszerűbb alak Angliában, mint Salisbury volt. Hanem ő benne olyan szerencsésen jutott kifejezésre az angol nemzeti génusz, hogy minden angol ember tisztelettel és szeretettel gondol vissza rája.

Salisbury Robert lord lemondása nem volt váratlan. Már 1900. őszén, a mikor átadta a külügyi tárcát Lansdowne márkínak, mindenki tudta, hogy nem marad sokáig a kormány élén sem. Feleségének és fiának halála — az utóbbi a délafrikai háborúban esett el — még bizonyosabbá tette visszavonulását. V i k t ó r i a királynő

halála és a bur háború elhuzódása késleltette a változást a miniszterelnöki székben, mert közvetlenül a trónváltozás után és a háború befejezése előtt Edvárd király nem akart lemondani Salisbury lord kipróbált vezetéséről. A lemondás elfogadása csak azután történt meg.

Salisbury lemondása után visszavonulva, teljes csöndben élt, politikai ügyekkel is alig foglalkozott. Tegnap este bekövetkezett halálát általános részvétellel fogadják egy az angol főváros, mint az angol nemzet, mely a nagy halottban egyik leghívebb, legodaadóbb fiát veszítette el.

Bécsben letartóztatott aradi uriaszony.

A két „földi“ a rendőrségen.

Kolozsvár, aug. 24.

Évekkel ezelőtt származott el Aradról egy általános ismert asszony Szép, elegáns hölgy, aki egy jőnévű ottani kereskedő felesége volt. E szép asszonynak kellemetlenségei támadtak az urával s viszálykodásuk annyira elmérgesedett, hogy elváltak egymástól.

A válás után az asszony eltávozott Aradról. Egygyel kevesebb lett a feltűnő szép megjelenésű hölgyek száma Aradon, de másutt is hatást keltett elegáns külsejével, tde szépségével. A menyecske mindazt a viszonyok között élt s akik néhol találkoztak vele, semmi hiányát nem tapasztalták a régi elegánciának, semmi nyomát az évek mulásának.

Ugyancsak évekkel ezelőtt eltűnt Aradról egy ismert kereskedő is. Senki sem tudta, mi tette el Aradról, miféle tervekkel ment neki a világnak, csak — eltűnt. Arad már meglehetősen szép számban szolgáltatja a modern kalandorokat.

A két hölgy aradi egyszer aztán véletlenül össetalálkoztak. Mindketten Arad jobb társaságaiban forogtak, melyekből jól ismerték egymást is. Azért alig hitték saját szemeknek. De lassanként fölcusdultak ámulatukból, a férfiu elmondta, hogy ő önkéntes számkivetettje Aradnak, az asszony — nem szökött, hiszen az ő története is elég ismeretes volt a férfi előtt.

Hát jöl esett a találkozás. Mindketten régen távol voltak városuktól s még senki sem beszéldhetek őszintén — bizalmasan. Ők azonban összeültek. Nem volt egymás előtt titkolni valójuk és möhön nyeltek egymás szavát. A két aradi ezen a réven csakhamar összebarátkozott és — elváthatalanok lettek.

Élelőcélok egy sem sokat különbözött egymástól. Egy szépsége tudatában levő asszony és egy tapasztalt, ügyes kereskedő ember, minkettől kalandosan elköborol a világba, amerre látnak, — amerre jobbnak vélik. Mert ne mehetnének együtt?

Igy is lett. Kioszlották egymás közt a szerepeket. Közösen csinálták a terveket, közös erővel hajtották végre. És a tervek sikerültek, az élet könnyű volt, változatos és kellemes. Az aradi „pár“ otthonosan érezte magát a világ minden zugában, fölalta magát a legbonyolultabb helyzetekben. A mi a fortélyokat illeti, leleményök kifogyhatatlan volt. Egyik ötlet a másikat érte és minden ötlet fényesen kamatozott.

Ez az élet éveket tartott. A pár remekül összeszokott, sohasem volt eszükben egymástól elválni. Sőt minden év még jobban összekapcsolta őket.

Az ügyesség, a gyakorlat időről-időre fejlődött, csak a szerencse nem maradt változatlan. Ez adott kellemetlen fordulatot a könnyelmű pár gondatlan életének. Visszaélés-iránt figyelemmel kezdtek lenni a hatóságok s ők mit sem sejtettek az őket nyomról nyomra követő argus szemekről.

Tegnap aztán beütközött az utolsó kasztrófa. A bécsi rendőrség, mely számos adat birtokába jutott, letartóztatta őket különféle visszaélések miatt.

A letartóztatott aradi pár ellen megindítandó vizsgálat sok érdekességet fog fölelemlíteni.

Egy haldokló asszony bűnbánása.

Vallomás a halálos ágyon.

Kolozsvár, augusztus 23.

Megdöböntő esetről tudósítanak Mindszentről, Csongrádvármegye egyik helységéből. Az eset a következők:

E hó elején meghalt Mindszentén Gyovai Gáspárné Dorocsék Erzsébet. Halála előtt éjjel 11 órakor magához intvén férjét, fördelmes vallomást tett előtte, hogy ő a mult évi november hó folyamán, az ugyancsak Mindszentén lakó Mihály Ferenczné Siha Katalinnal szövetkezve, a fivére Dorocsék Nitus néma ember életébe négy ízben kevert szerencsikát olyan célból, hogy testvérét elemészze, miáltal egyedüli tulajdonosa maradt volna az addig közösen birtkolt háznak.

Ez a mérgezési kísérlet azonban nem

sikerült, mert testvére mindannyiszor csak heves görcsöt kapott, de abból fel is gyógyult.

Közölte továbbá férjével a haldokló asszony, hogy Mihályné ötlet is megmérgezte és ő a mérget azért vette be, hogy nehémgaztatát elhajtsa, ami azonban szintén nem sikerült neki, mert ő ugyan meghalt, de élő gyermeket szült.

Az asszony halála után férje: Gyovai Gáspár erről a különös vallomásról azonnal jelentést tett a főszolgabíróságon, melynek hivatalos megkeresése folytán a csendőrség nyomozást indított a rejtélyesnek tetsző ügyben.

A nyomozás — a csendőri jelentés szerint — arra a meglepő eredményre vezetett, hogy saját néma testvére ellen a gyilkossági kísérletet egyedül Gyovainé követte el. Annak eszméje, valamint az is, hogy nehémgaztatát előlje, szintén az övé volt. Tényleg adott Mihálynéknak 1 koronát, hogy hozzon neki szerencsikát, de az nem hozott és így 5 nappal ezután egy másik mindszenti asszonyt: Moabb Miklósné Rácz Borbálát bizta meg a szerencsika-vásárlással, aki azonban e helyett egy darab timsót adott csak neki. Ezt a timsót keverte Gyovainé apró adagokban, több ízben a néma testvére életébe, amittől az csak görcsöket kapott, de meg nem halt.

A nehémgaztat elhajtatására azonban tényleg Mihályné ajánlott az elhalt asszonynak bizonyos szereket, amiket alkalmazásba is vett és amiktől hosszas sorvadó betegsébe esett, melynek áldozata is lett.

A nyomozásnak ezt az eredményét írásba foglalva, terjeszti most a csendőrség a mindszenti főszolgabírói hivatal elé.

A nábob gyilkosát letartóztatták.

A vizsgálóbíró intézkedése.

Kolozsvár, augusztus 24.

Márik János, az ünnepeit medgyesháza gyilkos, aki Ujhelyi Lipótnak, a hódmezővásárhelyi nábobnak meggyilkolása óta kedvence lett a kommunisztikus elvekkel teli falusi szociálistáknak, sőt az aradi kir. ügyészségnek is, hamarosan fogságba kerül.

Tudvalevőleg nagy feltűnést keltett annak idején, hogy Meszlényi Antal aradi kir. ügyész nem tartóztatta le Márikot. E mulasztásnak súlyos morális következménye lett. — Maga Márik, aki golyóval fizette meg tartozását, elbizakodott a bánásmód miatt, melyben részesült, a földosztó eszméket terjesztő paraszt-szociálista agitátoroknak pedig ez az eset pompás eszköznek ígérkezett. Hogy maga Márik miként értelmezi az ő le nem tartóztatását, élelten illusztrálja a tegnapi számunkban leírt eset. Széll János gazdaságtit zörgondnoki minőségben jelent meg Márik birtokán. A nábob gyilkosa azonban rávált, hogy vagy távozzék, vagy mindjárt lelővi; Széll János tehát kénytelen volt eltávozni.

Mielőtt azonban Márik az egész környéket lelővéssel fenyegethette, vagy lelőtte volna, Nyíró Géza vizsgálóbíró elérkezettnek látta az időt arra, hogy a gyilkos garázdálkodásainak elejét vegye. A vizsgálóbíró távirati uton megkereste a csendőrséget, hogy Márik Jánost, Ujhelyi Lipót gyilkosát azonnal tartóztassa le s szállítsa be Aradra vizsgálati fogságba.

Meszlényi Antal ügyész ugyanis arra alapította eljárását, hogy Márik János erős fölindulásbn elkövetett emberölést követett el, míg Nyíró Géza ezzel szemben úgy fogja föl a bűncselekményt, hogy Márik előre megfontolt szándékkal követte el tette. A tények, az ismeretes előzmények mind Nyíró fölfogása mellett bizonyítanak. Így tehát Márik gyilkosság bűntettéért föl-tétlenül letartóztatandó, mire nézve a bűnvádi perrendtartás is letézkedik.

Nyíró Géza ez intézkedése után végre megszűnik a terrorizmus, melyet az elkünyeztetett gyilkos oly vakmerően gyakorolt s helyreállította a törvény tiszteletét, mely megdöbbenéssel és környékenek lakói közt könnyen megingott volna, ha a jogrend ellen ilyen súlyosan vétő, elvetemedett egyén tovább is megtartja szabadságát.

UJDONSÁGOK.

— (A tornavivő-egylet választmányi és közgyűlése.) Tegnap délelőtt a városnéző tanácstermében tartotta a tornavivő-egylet választmányi ülést, melyen a közgyűlés tárgyait készítették elő. A Haller Károly elnöklete alatt tartott közgyűlés az évi beszámolóit tárgyalta és Kuszó István titkár javadalmazását állapította meg, valamint a részjegyek sorsolását eszközölte.

— (Eljegyzés.) Mezei Ibolykát, Székely-Udvarhelyen eljegyezte Dr. Imreh Domokos.

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL

Egyetem-utca 7., (Lyceum-nyomda.)

HIRDETÉSEK DIJA:

Négyező centiméterenként 8 fillér

iparosok és kereskedők kedvezményben részesülnek

Nyílttér soronként 40 fillér.

— (Tisza Kálmán verklise.) Bittó

János ismert szegedi kintornás huszon-négy év óta verejtékkel kintornázza özsze mindennapi kenyérét. Utótt-kopott kintorna már, a mit a béna verklis tologat házról-házra, de nevezetes portéka, mert így írják Szegedről. Tisza Kálmán adta a félkezi Bittó Jánosnak még az árvíz után, hogy azzal a siró-rívó muzsikával keresse a mindennapi enni-valót.

Ázóta nagy idő telt el. A Tisza Kálmán verklit megcsufolták az ördögös szerkezetű nagy zongora-verklis, a fejlődő teknika alkotásai és bizony, ma már inkább gyúlik a garas az olyan kintornás sapkájába, a ki zongora-verklivel járja a házakat és uj nótákkal szórakoztatja az udvarok közönségét. A kintornának is haladni kell a koral és ha idejében nincs benne a cake-valke muzsikája, akkor a gazdája elmehet zabot hegyezni, még ha Tisza Kálmántól való is a sipládája.

Keserűen tapasztalja ezt Bittó János is, a béna kintornás, a kinek a kintornája még mindig az árvíz előtti nótákat nyikorgatja, miattat körülötte elszaporodnak a modern zongora-verklis és elszedik előle a garast. Ez az állapot Tisza Kálmán kintornását most arra indította, hogy instanciát irt Khuen-Héderváry grófhöz, elpanaszolva buját-baját, hogy nyakára nőttek a zongora-verklisek és ma már nem tud megélni. A kintornás stílusban fogalmazott folyamodvány érdekes képe az élettel küzdő kis embereknek. Tisza Kálmán kintornása így panaszodik Khuen grófhöz:

Folyamodó: Bittó János és hitös nóm Szőri Erzsébet a szegedi árvíz által tanítóból lett verklis, egykezü bÉna! »A szegedi árvízkor 1879. évben Istenben elhunyt nagyműtságu belügyminiszter úr vett egy verklit, ki mint egy kezű béna, ezzel kerestem a kenyeremet. Huszonégy évig nem akadt szegedi illetéségi nyomorult verklis konkurens, de most már 1897-től a verklisek ugy elszaporodtak, hogy 24 verklis lett ellenem, még pedig vidékiek és helybeli vagyonos épkézlábuk. Szabad legyen esdeke ni, hogy egy verklis bíró kinevezni ké-rünk a szegedi alkaptányok közül, Pálly vagy Temesváry alkaptányt, hogy tegyen igazságot.

A folyamodó tanító végül föl sorolja huszonégy kintornás konkurrensét, kimutatva, hogy az épkézláb verklisek elszaporodása milyen jogtalanság. Khuen grófnak bizonyára első gondja lesz a mai politikai viszonyok között, hogy a szegedi kintornások között igazságot tegyen, ha egyébként nem, hát Tisza Kálmán emléke okán.

— (Verekedés a Széchenyi-téren. Két bepálinkázott napszámos hajbakapása zavarta fel tegnap este a Széchenyi-térnek különben oly „békés“ csendjét. Mák Tódor és Keresztos Lajos nézeteltéréseiket verekedéssel akarták kiegyenliteni és ezt oly hévvel eszközölték, hogy a rendőrségnek kellett ügyükbe beavatkoznia.

— (Az erdélyrészi cipész iparosok sikere Debrecenben.) E hét elején mozdott pártatlan ítéletet a debreceni cipészipari kiállítás zsűrije erdélyrészi cipésziparosaink kiváló és versenyképes munkáiról. A kiállítás — melyen az I. csoportban Budapest székesfőváros cipész-mesterei egymással versenyeztek — rendkívül szép erkölcsi sikert nyújtott cipésziparosainknak s azon minden valamire való város iparosai részt is vettek. Igen érdekes a bírálat eredménye, mely szerint a II. csoportba osztott szabad királyi és rendezett tanácsú városok, tehát az ország legtekintélyesebb cipésziparosai között az első arany érmet a Székelyföld egyik előkelő társas cége: a székelyudvarhelyi Orbán, Nagy és Tamás cipésziparos cég nyerte el. Ugyintén a szövetkezetek között arany-érmet nyert a marosvásárhelyi ipari hitel-szövetkezet cipész-szakcsoportja is. Ez újabb bizonyítéka székelyföldi cipésziparunk előkelő és versenyképes nivójának. Itt említjük meg, hogy ugyancsak a II. csoportban az erdélyrészi cipész-mesterek közül: Péter Ferenc kolozsvári ezüst-érmet, Pataky Béla kolozsvári, Veress Vilmos brassói és Tanczos Gyula marosvásárhelyi cipész-mesterek bronzérmet, valamint Kelemen András brassói, Sámsón Iszák kolozsvári és Szabó István erzsébetvárosi szintén mindannyian kiváló cipész-mesterek elismerőlevelet nyertek.

— (Becsületbeli eljárás öt szegedi tiszt ellen.) Igen érdekes szegedi esetről szól egyik aradi lapársunk, a Függelékenység. Az idézett aradi lapársunk előjárójában elmondja a Keirner-féle melodráma esetét, miként inkriminálták abban a Kossuth ütemeket. Kerner Jenő, az immán elbocsátott katona-karnester legutóbbi nyilatkozatában is azt sejteti, hogy őt igenis a Kossuth-nóta négy üteme miatt üldözték ki az állásából.

Ezt egy nagyon erőlyes nyilatkozatban veti szemére a volt fölöttes katonai

hatóságának, amely az elbocsátott kar-
mesterek erre semmit se felelt.

Mindezekből az aradi újság is azt
tartja és állítja, hogy csak ürügyül vá-
dolják Kerner hanyagsággal, hogy az
igazi ok eltitkolásával ez alapon szabá-
dulhassanak tőle.

Az ítélethozatalnál — írja a lap —
egy intézkedés a kérdést Kerner ellen a II-
ik honvédkerület tisztjeihez:

„Ugyebár Kerner kármester hanyag
és elmulasztja a próbákat?

A tisztek nagyrésze érti már ezeket
a kérdéseket, amelyekre igennel kell felelni,
mégis akadott öt honvédszázados, aki azt
felelte, hogy Kerner működése ellen nincsen
 kifogása.

A dolog vége az, hogy Kerner el-
bocsátották állásából, azon tisztek ellen
pedig, akik Kerner nem találták hagyagnak
most becsületügyi eljárást indítottak. E tisz-
tek közül néhányan az aradi huszárez-
redben szolgáltak. Egy főhadnagy és négy
hadnagy van emiatt a bűnösök listájába.

— (Elkészültek a tarackkagylók.)

Készen vannak az ördögös masinák, az
új tarackkagylók, melyek annyi emberi és
anyagi erőt fognak elvonni a nemzettől.
Egyelőre minden hadtestben három had-
osztály-tüzérezred kap egyenként két-két
tarackkagylót, hogy a legénységet kellőleg
begyakorolják; később e stratégiai esz-
köznek meghonosításával 14 tarackk-
agylósztályt létesít a hadi kormányzat
olyképen, hogy minden hadosztály-tüzér-
ezred kebelében egy tarackkagyló fog mű-
ködni. Idővel ezeket is összevonják tarack-
üzegosztályokká. A nemzet sirva gondol
ezekre a reformokra, amelyek árán sok-
sok iskolát lehetne emelni, templomát
a felvilágosultságnak.

— (Szociálista temetés) Eszter-
gommegye Piri községében tegnap egy
18 éves szociálista bányamunkást meg-
rúgott egy ló, úgy, hogy a fiatal ember
szörnyen halt. Elvtársai elhatározták, hogy
szociálista temetés rendeznek neki. A te-
metés végbe is ment, még pedig pap nél-
kül, ellenben a sirnál Weltner Jakab bu-
dapesti szociálista-vezér mondott éles han-

gu politikai beszédet, ami a község la-
kosságát nagyon felfelkeltelte. Weltner
Jakab látva a lakosság fenyegető magatartását, még a temetés színhelyéről meg-
szókölt.

— (Ötven kilós tokhal.) Szatmár-
Németből írják lapunknak, hogy Panyola
közsegnél a Tiszából ma egy rendkívüli
nagyasú tokhalat fogtak ki a halászháló-
k. A hal súlya 50 kiló, hossza 2 méter. A
halban annak felbontása után 8 kiló hal-
ikrát találtak.

— (Táncmulatság Mező-Bándon.)
A mezőbándi intelligencia, az ottani
casinó javára augusztus hó 29-én az
állami iskola helyiségében hangverseny-
nyel egybekötött, zártkörű táncmulatságot
rendez. A hangverseny műsora a követ-
kező: I. a) „Tündértánc”, b) „Magyar
ábránd” c) „Büvös vadász” Király Bélá-
tól, játsza Király B. II. A bálkirálynő.
Vígjáték 1 felvonásba írta: Bereik Árpád.
Füleky Belizár, Szekeres László, Natália,
neje Barabás Matild k. a., József, leá-
nyuk Szekeres Linuska k. a., Szabó Elek,
Fodor Thaszi, Ládai Loránd, Temesi
Laci ifj. Ládai Győző, Gyarmathy Pista
Szabó István, Kereszti Ábris, Makay
Attila, Jean Szabó Géza. III. „Husaren-
ritt” Fritz Spindler-től, zongorán előadják:
Orbán Margit és Sándor József.

— (Vízbeült diák.) Nagyváradról
jelentik, hogy két diák: Némethy Géza és
Thuróczy József tizenöt éves fiúk ma a
Körösbe mentek fürdeni. A folyó sebes
árja elragadta őket, Némethy sikerült ki-
menteni. Thuróczy József azonban odaveszett.

— (Leányok a törvény előtt.) A
guesseni felsőbb leányiskola ötven növén-
déske ellen most bünvádi feljelentést te-
tek miatt, mert a leányok „titkos kon-
ventikulumokat, tartanak az intézetben
és amíg egyrészt terveket szőnek az egy-
séges német birodalom ellen, másrészt ter-
veket szőnek a lengyel nyelv és szellem
érdekében. Jellemző, hogy a felsőbb ható-
ságok a feljelentést annyira komolyan vet-
ték, hogy az ötven serdülő leány ellen
izgatás címen nyomban megindították a
vizsgálatot.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kolozsvár, hétfőn, 1903. évi aug. 24-én:

A tücsök.

Falusi életkép 5 felvonásban.

Kezdeté fél 8-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, kedden 1903. augusztus hó 26-ikán:

Napoleon öcsém.

Bohózat 3 felvonásban. Írták Gutti Soma és
Rákosi Viktor.

SZÍNHÁZ.

* Rózsa Lili vendégszereplése.

Az aradi színház kedvelt szulrette prima-
donnája Rózsa Lili három estén át fog e
héten nálunk vendégszerepelt. Rózsa Lili,
ki tavasszal népszínházi vendégszereplésével
a fővárosban is szép sikert aratott, három
legjobb szerepében fog nálunk bemutatkozni.
Szerdán „Lotti ezredesei”-ben Lottit; csü-
törtökön a „Bob herceg” címszerepét, pént-
teken a „Nőmancipáció”-ban Flórárt játsza
a vendégművész.

Táviratok

A lippai királynapok.

Budapest, aug. 24.

Lázasan folynak Lippán és Maros-
Radnán az előkészületek a nemso-
kára bekövetkezendő királygyakorlati
napokra.

Ö Felsége az eddig már meg-
állapított terv szerint szeptember
4-én délután fog megérkezni és pe-
dig M. Radnán át Lippára. A végle-
ges utitervet és az udvari vonat

menetrendjét csak nyolc-tíz nappal ö
Felsége érkezése előtt fogják a hiva-
talos közlegeknek megküldeni.

Az azonban már bizonyos, hogy
a király csak három napig fog Zse-
lenszky Róbert gróf újfalusi kasté-
lyában tartózkodni.

Királyi kihallgatások.

Budapest, aug. 24.

Ö Felsége tegnap délelőtt egy
órakor Bánffy Dezső bárót fogadta
kihallgatáson, fél 2 órakor Hierony-
mit, 2 órakor Zichy János grófot.
A kihallgatások három óra felé
végződtek.

A szabadelvűpárt hangulata.

Budapest, aug. 24.

A szabadelvűpártban tegnap este
igen sokan megjelentek, élénken tár-
gyalták a helyzetet. A miniszterek
közül is sokan voltak jelen. A po-
litikában változás tegnap nem történt.

Kossuth-szobor leleplezés.

Balaton-Almádi, aug. 24.

Tegnap leleplezték le nagy ünne-
péllyel Kossuth Lajos szobrát. Az
ünnepélyre reggel a fővárosból Kos-
suth Ferenc, Eötvös Károly, Hen-
taller, Ráth, Papp Zoltán, Lengyel,
Rátkay mentek ki. Siófoki küldött-
ség üdvözölte. Földváron Nesi Pál
fogadta a tabi választók küldöttsé-
gével. A vendégek Nessinél ebédel-
tek, innen hajóval mentek át al-
mádba. A szoborleleplezésnél az
emlékbeszédet dr. Eötvös Károly
mondta. Este bankett volt.

Roszkovszki orosz konzul te- metése.

Budapest, aug. 24.

Szalónikiból írják, hogy a sze-
rencsétlen véget ért Roszkovszky
holttestét Szalónikiból Odesszába
szállítják a „Teréz” nevű orosz
hadihajón.

A Humbert-család az ítélet után.

Budapest, aug. 24.

Párisból jelentik, hogy Hum-
berteket az ítélet kihirdetése után
visszavezették fogságukba. Humbert
Teréz panaszkodott és kijelentette,
hogy férjét nem akarja elhagyni.
Csak hosszabb fardozás után si-
került őket szótvalasztani. Este
egyikük sem akart enni. A lapok
egyhangelig helyeslik Humberték
elítélését.

Felelős szerkesztő:

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ.

NYILTTÉR*

Minden ágazatban működő biz-
tosító-társaság

szervező hivatalnokot
keres. 1—3.

Ajánlatok igények megjelölésével e
lap kiadóhivatalába küldendők.

Simonffi István

Gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt.

Petőfi-utca 60. sz.

Alapított: 1877.

A mai kívánalmaknak megfelelő legjobb munkákkal felszerelve.

Elvállal mindenféle

vas és fémtárgyak

leöntését a napi árak szerint.

Elfogad kijavításra gőzgé-
peket, benzín- és gázmotorokat;
bármilyen gazdasági gépek
és eszközöket.

A nagyérd. közönség b. pártfogását kéri tisztelettel

Telefon 85. sz.

Simonffi István, gépgyáros.

Készít megrendelésekre
malomszerkezeteket, szilikon-
gok és fogaskereket 2 méter át-
mérőig. Közlötengelyek és csap-
ágyakat. A legújabb rendszer
szerint olasz- és keregfűrés-
szerkezeteket. Átalakít kis- és
nagy vízimalomszerkezeteket a
legelőnyösebb erőkihatalásra
és munka végzésére. 2638 8—10

Törs és Ormai

mérnök-vállalkozók 2805 64—105

műszaki irodája Kolozsvárt, Mátyás

Telefon 324. szám király-ter 18. az első emeleten

Elvállalja

vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések berendezését,

lakó-házak, kastélyok, gyárak, gazdasági épületek stb. számára.

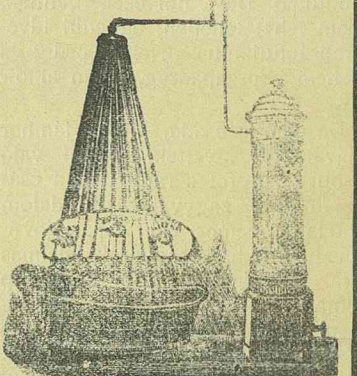
Fürdőszobák, gőzfürdők, gőzmosó-konyhák, szárító-kamrák, szag-
talan klosetek, szivattyu-művek berendezését.

Készít mint különlegességet kutakból táplált házi vezetékeket.

Raktáron vannak:

vas-, agyag- és ólom-csövek, szivattyu-kutak

vízvezetési és csatornázási cikkek. Költségvetések in-
gyen és bérmentve.

KÉSZLETET tart saját
gyártmányu o o o
vasekék, boronák,
kézi- és járgányos
cséplők, szelelő és
tisztító rosták, szőlő és
almazúzó és sajtolók,
kukorica morzsolók,
szeoska és repavágók,
kütöszlopok, aknafede-
lek és más gépalkat-
részekből.

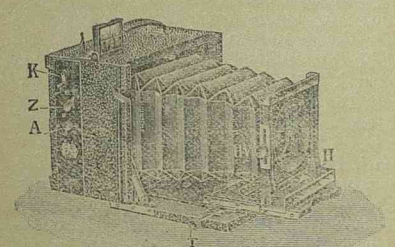
Braun Mihály
hangszerkészítő
KOLOZSVÁRT,
Wesselényi M.-u 18.
Nagy raktár az
összes hangsze-
rekben.
Nagy
javítóműhely.
Árjegyzék ingyen és
bérmentve.

Legelőnyösebb politikai napilap
a korán reggel megjelenő
UJSÁG.
Előfizetési ár:
Egy óra — 2 korona.

Mátyás király
tér.
Gróf Rhédey
palota.
Schuster Emil
Norinbergi, diszmű, játék, sport, vadászati
— és fényképezési kellékek áruháza
Kolozsvárt.
Telefonszám:
185.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát:

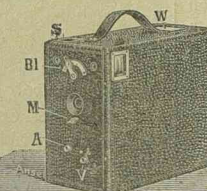
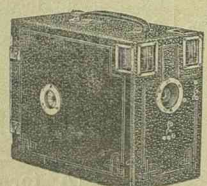
Az eredeti **Grammophon** társaság hangosan beszélő,
Amerikai zenélő- és szavaló-gépeit,
eredeti gyári árakon 105, 150—200 koronáig; ugyisint az
ezekhez megfelelő
lapokból állandó
nagy raktár magyar,
német, angol, fran-
czia, olasz kiadások-
ban. **Grammopho-
nok**at megfelelő
referenciák mellett
havi részlettör-
lesztés mellett is
árusítok eredeti
gyári árakban.

Vadászati kellékekben: Kizárólagos raktár I. P. Sauer & Sohn
Suhl. H. Pieper és Neuman Freres bel-
giumi fegyvergyárosok serétes és golyós fegyvereikből bármilyen
Caliberben 38 koronától 600 koronáig; Revolverek, Browning
és Bär czélvő és flobert pisztolyok, revolvertöltények, töltény-
hüvelyek, fojtások, golyók és serétek, becsavaro- és tisztító kellékek
stb., vadászczipők, csizmak, vadászharisnyák, kalapok és sapkák.
Vízhatlan loden és teveszörkhabátok, felöltők és gallérok, valódi
dániai mosható iramszörkhabátok, szörmével bélelt és
beleletlenül, bőrsapkák és sisakok.

Schuster Emil.

Fényképezési kellékekben: Kézi,
állványos és Kodak
zsebkamrákból filmek, üveglemezek
a leghíresebb gyárakból, másolópapírok,
levelezőlapok és vegyszerekből, szóval
minden megkívánható kellékeket eredeti
gyári árak mellett.

Telefonszám 266.

PÁRTOLJUK

Telefonszám 266.

HAZAI IPART

Legkiválóbb szappan a Kolozsvárt
készülő **HEINRICH-féle**

Szt.-László

fertőtlenítő
pipere o o
o szappan.

Ezt nem a magyar ipartermék iránt való elnézés-
és hazafias kötelességből kell vásárolni, hanem
a magunk jóvoltáért. Mert a bőr tisztasága az egész-
ség határos fentartója. Már pedig a **Szt.-László**
szappanról egyetemünk általános kórtani
intézetében végzett és a külföldi iro-
domban is méltányolt tudományos vizsgá-
latok kiderítették, hogy a kézhez tapadó
leggyilkosabb baktériumot is megöli. o o
Az ugyanabban a gyárban készülő egyéb pipere,
aszvány- és gyógyszerzappanok szintén a legkiválóbb
minőségűek, enyhe és biztos hatásuk, a miről hazi
orvos-unáraink számos kitüntetésének bizonyít-
ványa tanusodik.
Arak darabonként:
1. Szt.-László fertőtlenítő pipere szappan... 70 fillér.
2. Naftalis szappan, gyöngéd bőr tisztítá-
sára való enyhe szappan... 40 fillér.
3. Irodai szappan, hivatalok és irodák
számára... 30 fillér.
4. Valódi higién-szappan, leghatékosabb
tisztító szappan munkásoknak... 24 fillér.
5. Asvány szappan, közönséges mosásra
hideg vízzel... 20 fillér.
6. Kővér gyógyszerzappan (gyermekek fürdés-
tésére). Borax, Kén, kátrány, creolin
gyógyszerzappanok... 70 fillér.

Gyár: Kolozsvárt,
Monostori-út 45.

A szappanok belajstromozott védjegy-
gyel kerülnek forgalomba és csak
akkor valódiak, ha a gyár védjegye
és teljes czég-címe: **Kolozsvári**
(Heinrich József) **aszvány és gyógyszer-
szappan-gyár** Macha G betéti
társaság van rajtuk.
Kapható Kolozsvárt minden gyógyszer-
tárban és a következő kereskedésekben:
Gergely Ferencz utóda, Burger Frigyes gyógyszer-
üzlete, Sándor Ágoston és Társa, Deutsch M. mű-
szerész, Veress László, Weinstein Sámuel, Haraszti
Jenő, Hirschfeld Sándor, Barcsay Manó, Csiky Mi-
hály, Vig Sándor, Béni István, Juhos László, Kaszt-
ner Ignác, Herczeg Albert, Oláh Rudolf, Péterfi
Mór, Fisch Jenő, Schuller Lajos, Szász Lőrincz,
Weber János, Szele Márton, Jenei Lajos, Kónya
Sándor, Munzát Manó, Ifj. Gráf Lőrincz, Schuster
Emil, Kovács P. Pál, Benke Dezső, Fuhrmann Ká-
roly, Kovendi Károly, Reichelt Mihály, Adi László,
Bróder János, Rosenzweig Antal, Szilágyi Ede és
Czirják Károly, Zsilinszky Antal, Boskovics József,
Haras László, Flóra Gyula, Baktai L., Jakobi Lajos,
Wertheimer Vilmos, Somlyai László, Segesváry és
Társa, Moldován János, Pap László, Lakatos József,
Weber Frigyes urak üzletében. o o o o o o

A betéti társaság
Igazgatósága.